

AİLE PLANLAMASI

Günümüzden birkaç yıl önce dünya nüfusu yalnızca İstanbul kadardı. Nüfus artışı engellenemez hal alarak dünya kaynaklarını tehdit eden bir biçimde arttı.

Her on yılda, kişi başına düşen tahıl üretimi beş kilogram azalıyor, atmosfer hızla kirleniyor, ekolojik denge bozuluyor, iş olanakları az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde giderek azalıyor.

Türkiye 1940-45 yılları arasındaki nüfus artış hızını koruyabilseydi, bugün 62.865.574 nüfusa ulaşmazdı. Ancak 1945 sonrası "daha çok çocuk propagandası", ülkemizi modern çağa uygun koşulları yaratmadan, dünyanın en hızlı çoğalan toplumlarından biri haline getirdi.

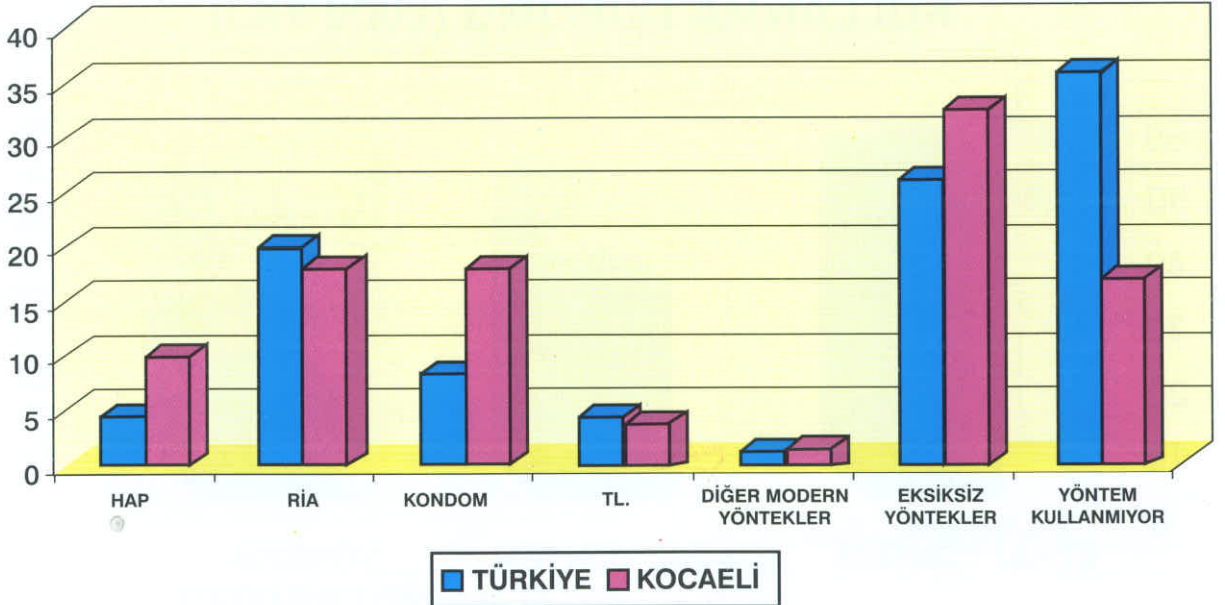
Ekonomistler uzun yıllar nüfus artışının olmadığı bir ortamda, satın alma gücünün sabit kalacağı varsayımından hareketle hızlı nüfus artışının büyüme açısından olumlu olacağına inanırdı. Ancak birçok ülkede artan nüfusla

birlikte, yoksulluk oranları da beraberinde artınca, hızlı nüfus artışının ekonomik büyümeyi olumsuz yönde etkilediği görüldü.

Artan nüfusla birlikte eğitim, sağlık ve konut gibi alanlardaki standart giderek düştü. Ayrıca nüfus artışına paralel olarak, çalışan nüfusun artması, özellikle gelişmekte olan ülkelerde her geçen gün iş olanaklarını da azalttı. İşsizlik sonucu göçler başladı; göçlerle birlikte kentlerin aşırı büyümesi, çarpık kentleşme, gecekondulaşma ve çevre kirliliğini beraberinde getirdi.

Genç nüfusun fazla olması, doğurganlık istenen oranlara düşürülse bile, nüfusun bundan sonraki 30 yıl boyunca hızla artması anlamına geliyor. Yapılan araştırmaya göre, dünyada üreme çağında 900 milyona yakın çiftin yalnızca 400 milyon kadarı etkin bir şekilde gebelikten korunuyor. Çocuk istemediği halde etkin bir yöntemle korunmayan 300 milyon çift risk altında.

KOCAELİ VE TÜRKİYE'DE AİLE PLANLAMASI YÖNTEM KULLANIM DURUMUNUN KARŞILAŞTIRILMASI (*)

(*) Türkiye verileri 1998 TNSA'dan, Kocaeli iline ait veriler Kocaeli Sağlık Müdürlüğü'nün saha çalışmalarından alınmıştır.

AİLE PLANLAMASI

genelinde %37,7 iken, ilimizde bu oran %51'dir.

Türkiye geneli ile karşılaştırıldığında ilimizdeki durum oldukça iyidir.

Sağlık hizmetinin önemli bir parçası olan eczacılar, kişinin rahat ve kolay ulaşabildiği ilk kaynağı oluşturmaktadır.

1998 TNSA sonuçlarına göre; modern aile planlaması yöntemi kullananların % 42,1'i kullandıkları yöntemi özel sektörden sağlamaktadır. Hap kullanıcılarının %73,6 'sı özel sektörü tercih etmektedir. Özel sektör sıralamasında da % 68,3 ile eczaneler ilk sıradadır. Kondom kullanıcılarında ise özel sektörden sağlanan % 66,8'lik oranın % 65,9'u eczanelerden sağlanmaktadır.

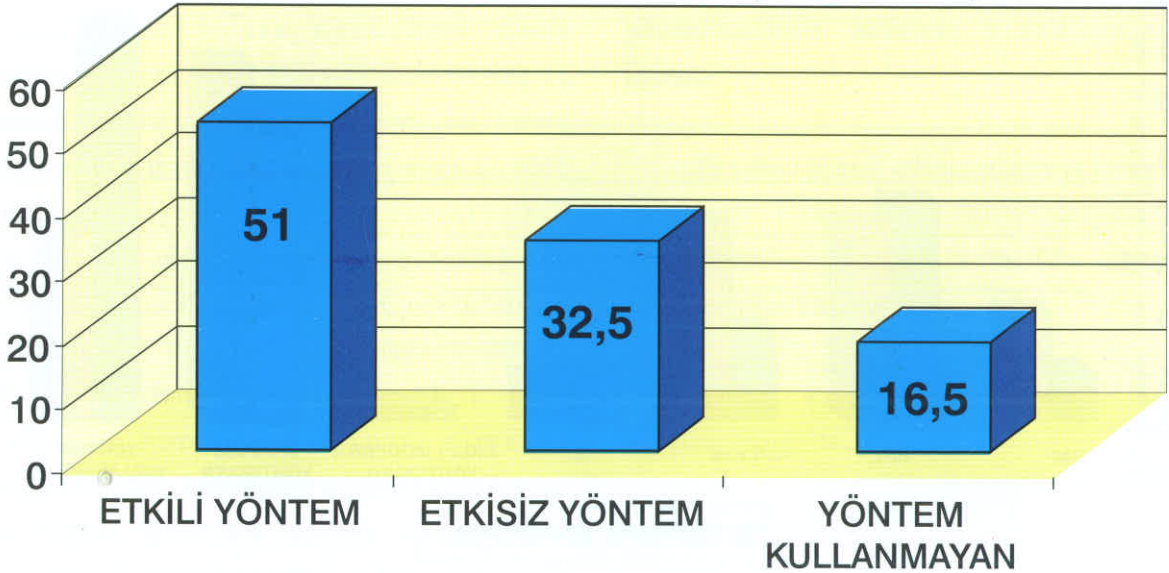
Halkla iç içe sağlık hizmeti veren biz eczacılar, kaliteli aile planlaması konusunda üzerimize düşen görevi yerine getirmeliyiz.

Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (TNSA) 1998 sonuçlarına göre, artık hiç çocuk istemeyen kadınların oranı % 62,1 ve 2 yıl içinde çocuk istemeyen kadınların %10,6'dır. Bu oranlar toplandığında, tüm evli kadınların % 70'inden fazlasını oluşturmaktadır. Buna karşılık herhangi bir yöntemle korunan kadınların oranı % 63,9 iken, etkili bir yöntemle gebelikten korunan kadınların oranı % 37,7'dir. Oysa evli kadınların % 99'u gebeliği önleyici en az bir yöntem bilmektedir.

Kocaeli Sağlık Müdürlüğü'nden alınan bilgilere göre ilimizde yapılan saha çalışmalarında, Temmuz 2000 yılına göre 15-49 yaş kadın sayısı toplam 323.235'tir. Bunların 105.101'i bekar, 218.134'ü evlidir.

Türkiye'de yöntem kullanmayan kadınların oranı %36,1 olarak belirlenmişken, ilimizde bu oran %16,5'dir. Ayrıca etkili yöntem kullanımı Türkiye

KOCAELİDE AİLE PLANLAMASI YÖNTEMİ KULLANMA DURUMU (2000 YILI)

(*) Türkiye verileri 1998 TNSA'dan, Kocaeli iline ait veriler Kocaeli Sağlık Müdürlüğü'nün saha çalışmalarından alınmıştır.

AİLE PLANLAMASI

Eczacılar, daha fazla insana, daha çabuk, daha kolay hizmet verebilecek kapasiteye sahiptir. Ayrıca, bilgi ve öneri ücretsizdir ve resmi işlem gerekmez.

Sonuç olarak eczacılar, tüm sağlık hizmeti sunanlar arasında en kolay ulaşılabilenlerdir. Halk sağlığı ve aile planlamasındaki potansiyelleri açıktır. Kullanıcı ile daha yakın ilişkide olduklarından, doğru ürünü, doğru fiyatla ve doğru bilgi ile sunabilirler.

Bu nedenle bizler vereceğimiz aile planlaması danışmanlığı ile; başvuranların üreme sağlığı konusunda bilgilendirmelerini sağlayarak durumlarına uygun aile planlaması yöntemini bilinçli olarak seçmelerini ve bu karardan memnun olarak seçilen yöntemi etkili ve güvenli bir şekilde kullanabilmelerine yardımcı olabiliriz.

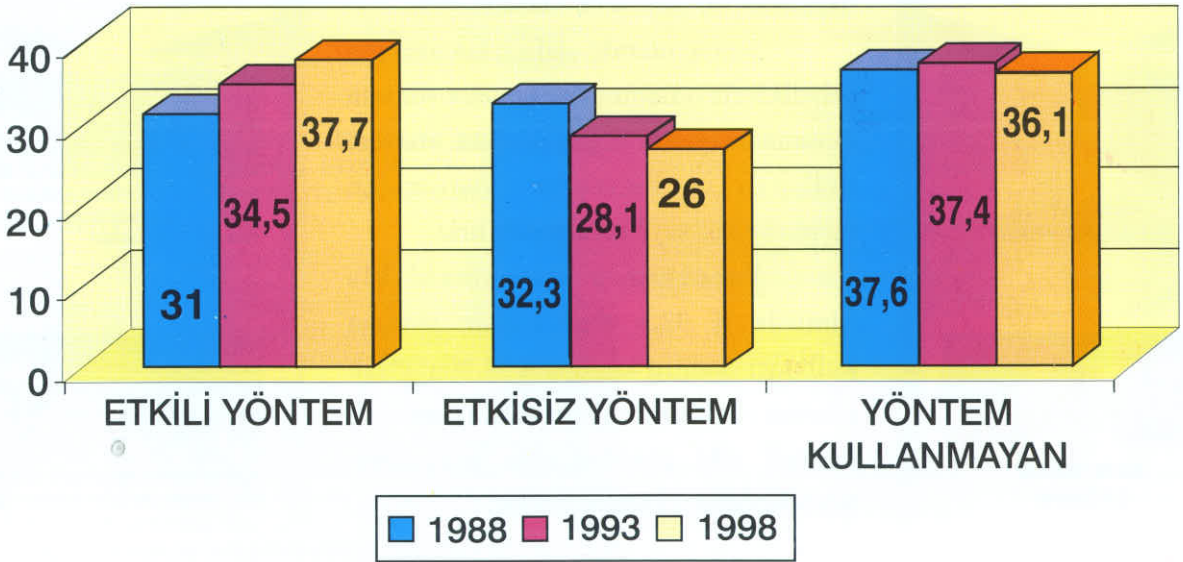
VERECEĞİMİZ DANIŞMANLIK NELER SAĞLAR:

- Başvuranların kendisine en uygun aile planlaması yöntemini seçmelerini sağlar,
- Seçilen yöntemin doğru kullanılmasını sağlar,
- Seçilen yöntemin uzun kullanılmasını sağlar,
- Danışmanlık hizmet kalitesini, dolayısıyla da başvuranların memnuniyetini artırır,
- Modern aile planlaması yöntemini kullananların sayısını artırır,
- Başvuran kişinin sağlığı açısından riskleri azaltır.

DANIŞMANLIKTAKİ ŞU İLKELERE DİKKAT EDİLMELİDİR:

- Gizliliğe önem verilerek rahat bir ortamda verilmelidir,
- Başvurana tam ve doğru bilgi verilmelidir,
- Belli bir yöntemi kullanmaya yönlendirme, ikna etme ve zorlama olmamalıdır,
- Karar başvurana bırakılmalı, onun adına karar verilmemelidir.

TÜRKİYE'DE 15-49 YAŞ KADINLARIN YÖNTEM KULLANMA DURUMU (TNSA)

AİLE PLANLAMASI

İYİ BİR DANIŞMAN;

-Kişinin haklarına ve kişiliğine saygı ve anlayış göstermeli,

-Kişiye duyarlılıkla yaklaşmalı ve güvenini kazanmalı, konuşmadan iletişimi (beden dili) ve önemini bilmeli,

-Üreme organları, işlevleri ve cinsellik konularında bilgili olmalı,

-Tüm aile planlaması yöntemlerini iyi bilmeli,

-Kişinin yada çiftin bir aile planlaması yöntemi seçmesindeki kültürel ve psikolojik faktörleri anlayabilmeli,

-Kişiyi yargılayıcı bir tutumda bulunmamalı, saygılı ve kibar olmalı,

-Önyargısız ve özenli bir biçimde bilgi aktarabilmeli,

-Kişiyi soru sormaya cesaretlendirebilmeli,

-Kişinin kaygılarını anlayışla dinleyebilmeli,

-Kişiye yeterli derecede yardımcı olamayacağını zamanında anlayıp, bunu başaracak birisine sevk edebilmelidir.

Sonuç olarak; sadece istenmeyen gebeliklerin önlenmesine yönelik yöntem kullanıcı sayısını değil, modern yöntem kullanan ve kullandığı yöntemden memnun kişi sayısını arttırabiliriz.

Verdiğimiz danışmanlıkla ilimizde % 32,5 olan etkisiz yöntem kullanıcı oranını azaltıp, % 51 olan etkili yöntem kullanımını arttıracağımız ve kaliteli aile planlamasını gerçekleştirebileceğimiz inancındayım.

Ecz. Çaye YILMAZ

Dr. Refika Bilgin'e katkılarından dolayı teşekkür ederiz.

K

KARŞILAYARAK
SELAMLAYIN

A

ALAKA GÖSTEREREK
SORULAR SORUN

Y

YÖNTEMLER HAKKINDA
BİLGİ VERİN

N

NE TÜR YÖNTEM SEÇECEĞİNE
YARDIMCI OLUN

A

AÇIKLAYICI
BİLGİLER VERİN

K

KONTROLE
ÇAĞIRIN

Başvurunu nezaketle karşılayın Kendinizi tanıtır, nasıl yardımcı olabileceğinizi sorun
Konuşmayı kimsenin duymayacağı rahat bir yerde yapın Mahremiyet konusunda güven verin

İlk defa başvurana yaşını, medeni halini, gebelik, doğum ve yaşayan çocuk sayısını sorun Geçmişte ve halen kullandığı gebeliği önleyici yöntemleri sorun* Aile planlaması konusunda ihtiyaçları, istekleri, şüpheleri, soruları veya sorunları anlatmaya teşvik edin

Yöntemler hakkında bildiklerini sorup, yanlışları düzeltin Tüm yöntemlerin yararları ve yan etkileri hakkında bilgi verin* Hangi yöntemi nereden ve nasıl sağlayabileceğini anlatın

Başvuranın ihtiyaçları ve tercihlerine uyacak bir aile planlaması yöntemine karar vermesine yardımcı olun Yöntemin güvenirliliği hakkında bilgi verin* Kararı kesinleştirin

Kararlaşılın yöntemi mümkünse hemen verin, değilse nereden ve ne zaman alabileceğini açıklayın Yöntemin nasıl kullanılacağını, yan etkilerini açıklayın gereken basılı materyali verin* İstedildiği zaman veya sorunu olduğunda rahatça gelebileceğini açıklayın* Acilen başvurulması gereken durumları tekrar hatırlatın

Kontrolde geldiğinde yöntemi kullanıp kullanmadığını, kullanıyorsa yöntemle ilgili bir sorunu olup olmadığını sorun Hafif olan yan etkilerle ilgili önerilerde bulunun. Ciddi görülen sorunlar ve yan etkilerde ise tedavi için sevk edin* Başvuram kullandığı yöntemi değiştirmek ya da bırakmak isteyorsa kendisine yardımcı olun